

Apore ce trei ori in septemana; mernuri-u
vineri-a si domineca; in septemanele cu
seratori inse numai de doue ori.

Pretiuu pentru monarchia:
pe unu anu . . . 10 fl. — cr. v. a;
" diumetate de anu 5 " — " " "
" unu patrariu . . . 2 " 50 " " "
Pentru Romania si strainetate:
pe anu . . . . . 30 franci;
" diumetate de anu . . . 15 "

ALBINA

Enumeratiuni se facu la si prin anti
correspondenti ai nostri, la tote postele, si
de o dreptulu la Redactiune, Stationsgasse
Nr. 1. unde sunt a se adresá tote câte
privescu foi'a. Cele nefrancate nu se pri-
mescu, cele anonime nu se publica.

Pentru anuencie si alte comunicatiuni de
caractere privatu, se raspunde câte 6 cr. de
linia; repetirile se facu cu pretiu scadiutu.
Tasea erariale de 30 cr. v. a. pentru
odata, se anticipu.

Budapesta, in 27/5 maiu n. 1876.

In ambele delegatiuni este la ordi-
nea dilei bugetulu pentru armata. Este
acést'a o cestiune din cele mai insemnate
in statu, căci precum de o parte este lucru
cunoscutu că ori-si-care statu fora de
armata de Domne-ajuta este espusu la
mari pericle, tocmai asiá nu se póte taga-
dui că statulu, ce spesedia pentru armat'a
sa-mai multu de câtu i ajungu poterile
finantiali, cade de alta parte in alterna-
tiv'a d'a-si ruiná credetulu si asiá a nu
poté trage neci candu folosu din armat'a
sa harnica.

Acestea alternative se luara in con-
sideratiune din partea membriloru ambe-
loru delegatiuni, si anume in comisiunile
bugetari, unde din ambele párti se luá
iniciativ'a, d'a se face pasi intru a resta-
bili cumpen'a intre aceste dóue extreme,
dupa ce marii politici ai Austro-Ungariei
in intieptiunea loru euistica au aruncatu
acestu nefericitu statu pe calea respirii
prin pré marile spese pentru armata.
Iniciativ'a in asta privintia o luá in dele-
gatiunea austriaca Dr. S t u r m, ér in
cea magiara M. W a h r m a n n. Cel'a
propuse sè se sterga din ordenariulu pen-
tru armata 2¹/₂ milioane, ér cest'a propuse
stergerea numai de 2 milioane.

O cerere fórté modesta acést'a la
unu bugetu de peste 113 milioane pentru
armata. Ea este inse si fórté la locu, căci
nu scimu dienu ce va poté ispraví armat'a
nostra in casuri de lipsa, dupa ce prin
desocotinti'a stepanirii in chiverinsirea
asi cea de pan' acilea cu banii statului
potemu sè ne asteptámu numai la perde-
rea cu totul si a credetului celui ne-in-
semnatu ce mai avemu pan' la o di; apoi
de alta parte fiindu sciutu, că atátu in
his- câtu si in Trans-laitania, de multi ani
statu prin imprumuturi numai se potu aco-
eri spesele proviedute in bugetu, si nici
nu putemu asteptá la mai bine pe langa
nefericirile naturali ce ne totu apesa, si
apoi mai vertosu pe langa marile respirii
de stepanirii si ne-ingrigirea peste totu a
cestei-a de o sorte mai buna pentru con-
tribuabili. In urma inse asta propunere
este si acceptabile, căci se póte economisá
parte usioru o atare suma prin reducerea
statului de presentia in armata, prin ce
armat'a nu suferé nemica, pre candu sta-
tu se ajutóra cu acea economisare.

Si cu tóte acestea, propunerile de
intempnara opusetiune apriga, mai
esuu in c. Andrassy si min. presie-
nte C. Tisza! Astu-feliu apoi in co-
misiunea bugetare a delegatiunii ma-
gare se respinse propunerea lui W a h r-

mann cu 12 contra 4 voturi; ér in cea
austriaca se primi a lui Sturm numai cu
11 contra 9 voturi. Cesa urma de aci, se
va vedé in plenulu delegatiuniloru.

Din pasirea lui Andrassy si a lui
Tisza la asta ocaziune se vede inse, că
dienu asecurările lui Andrassy despre o
pace durabile in Europa precum si laudele
marelui Tisza despre intesarea lui de bi-
nele poporului si a tieri, tóte sunt numai
vorbe gole.

Budapesta, in 27 maiu n. 1876.

Luni-a trecuta se desbatu in Svatulu
tieri si se si primi proieptulu de lege despre
cassarea a 47 municipie urbane mai mice, si
incorporarea loru la respectivele comitate.
La asta ocaziune pasira la tribuna toti atáti
deputati interesati, si fiesce-carele vorbi cu
focu pro domo. Intre acei-a fu si represen-
tantele dela Besarica-alba, dlu Georgiu
Stupa, cerendu ca Besarica-alba sè fie cru-
tiata de sortea ce i se croiesce prin proieptulu
de sub intrebare.

Forte bihe; un'a inse nu potemu sè tre-
cemu cu vederea din cele ce apuse dlu Stupa
la asta ocaziune. In nevinovata sa, intre alte
argumente, cum d. e. numerulu locuitoriloru,
gradulu de intieptiunea a cetatieniloru, rela-
tiunile comerciali, dlu Stupa intona ca unu
argumentu din cele mai forti imprejurarea,
că popuratiunile din acele párti sunt forte
straine facia de patri'a si stepanirea magiara;
de aceea deci este unu postulatulu a intiepti-
unii de statu, ca sè se folosesca tota ocaziune
intru a face sè intielega acele popuratiuni,
că stepanirea magiara li voiesce binele.

Prin asta marturisire nevinovata dlu
Stupa insusi recunoscu, că alegerea dsale de
representante nu este eflussulu vointiei popu-
ratiunii din acele párti, dupa ce dsa este sate-
litu a stepanirii magiare.

Eca deci inca unu atestatu caracteri-
sticu despre alegerile de deputati sub stepa-
nirea marelui Tisza!

Ieri, vineri in 26 l. e. se desbatu in ca-
mer'a representativa reportulu asupra socote-
leloru finali de pe 1873. Multa sfara 'n tiera
se facu asupra acestor'a mai nainte de a fi
ajunsu reportulu sub desbatere in Camera si
se totu vorbia, că se va denegá absolutoriulu,
mai alesu ministrului de finantie de atunci.
Ajunsu inse in Camera acestu reportu, totu lu-
crulu s'a schimbatu. „O mana spala pe alt'a,
si ministrii actuali pasira la medilocu si ape-
rara pe predecesorii loru, gandindu pote că
si ei vor avé odata lipsa de atari aperiatori; ér
taber'a mameluca pentru unu osu de rosu ce
nu e in stare a face la poft'a stepaniloru sei!
Astu-feliu apoi pe langa tóte opintirile opuse-
tiunii din stang'a, reportulu se primi si prin
elu se dede absolutoriu ministriloru de atunci,
desi a fost pe deplinu doveditu abususlu minis-
trului de finantie din acelu anu, C. Kerkápoly,
carele contracta, spre mare dauna a tieri, im-
prumutulu de 54 milioane pe langa rescumpe-
rarea cuponelor in aur, desi prin Dieta fu
impoternicitu sè contracte die imprumutu in
argintu si desi elu a potutu sci că aurulu are

sè se urce fórté in pretiu, de ora-ce Germania,
Svedia si Danemarca, introdusesé dejá baterea
monetei eschisive de aur, ér confederatiunea
statelor latinu otarise sè introduca dela 1878
baterea eschisiva a monetei de aur. Tote inse
in dar, căci corbu la corbu nu scoate ochii, ér
de poporu nu-i dóre capulu pe stepanii dilei.

Foile domniloru anuencia, că in ministe-
riulu de justitia s'a pregatitu unu proieptu de
lege cu privire la usura, si că acelu proieptu
cu inceputulu sesiunii de tomna se va pre-
sentá cameriloru spre desbatere si legiferare.
Prin acelu proieptu se statoresce massimulu
cametelor de 12 percente, si se enuncia că
statulu nu va dá mana de ajutoriu la incassa-
rea de camete mai mari. — Dée Ddienu sè se
faca ceva in acést'a privintia!

Budapesta, 27/5 n. 1876.

Cu inceputulu septemanei viitorie se va
luá sub desbatere in Camer'a representativa pro-
ieptulu despre nou'a arondare a municipieloru.
In sinulu comisiunii amministrative se primi
acestu proieptu mai peste totu dupa cum lu-
presentá guvernulu; ici-colea se fecera unele
modificári, mai alesu cu privire la municipiele
ardelene, fiesce pentru de a se asecurá supre-
mati'a elementului magiaru asupra celoralte
natiunalitati, si in spetia facia de Romani. De
aci se vede apriatu, că adeveratulu si prin-
cipalele scopu a proieptatei arondári nu este
in interesulu unei amministratiuni mai bune si
a economiei, ci mai multu sugrumarea natiu-
nalitatiloru. Dar de asta data nu reproducemu
vocile ce se rostira in acést'a privintia in co-
misiune, căci sperámu a ni se dá ocaziune sè
aretámu din desbaterile camerei intentiunile
nepatriotice ale dloru magiari, in tóta adeve-
rat'a loru goletate.

La acestu locu inse nu potemu sè nu in-
registrámu unu momentu caracteristecu in
acestu respectu. Este o propunere ce se fece
prin marele neamicu alu Romaniloru, Orbanu
Balázs, nu in comisiunea administrativa, ci
prin o petitiune cátra ministrulu de interne.
Dlu Orbanu Balázs sustiene in petitiunea sa,
că Ardealulu formedia fortaret'i'a intregi Ungarie
de astadi. „Cine e domnulu Ardealului,
acel'a e stepanu si peste partea Ungariei de-
din-cóce de dealulu-mare; ér cine e stepanu
peste anghiulu sudu-ostecu alu Ardealului,
peste asiá numit'a „tiera a Bersei," acel'a are
la mana chiaea de a domni si aperiá Ardealulu.“
De aceea deci dlu Balázs recomanda ministru-
lui de interne sè fie cu mare bagare de séma
asupra acestui tienutu si la totu casulu sè
cerce a combiná aici unu comitatu in care —
o spune fora esitare — sè fie asecurata supre-
mati'a elementului magiaru!

Si aci se incerca dlu Balázs a aretá, că
supremati'a elementului magiaru se póte ase-
curá in aceste párti numai prin infiintiarea unui
comitatu din tienutul Brasiiovului, din unele
párti din Alba superioare si din Trei-scaune;
ori ce alta combinatiune, precum si sustienerea
statului quo, le tiene dlu Balázs de mare pericu-
lu pentru elementulu magiaru. Si ore de ce? —
Si ast'a ni-o spune d. Balázs fora nici o sfiela, di-
cendu că prin ori care alta combinatiune se
póte infiintiá numai unu comitatu mare roma-
nescu, in care supremati'a va fi a Valachiloru,

căci Românii din ținutul Brășovului au multă înțelegere și sunt foarte avuți, și în Brășov mai toți bancarii și neguțiatorii cei mari sunt totu romani. Astu-feliu $\frac{2}{3}$ de virilisti vor fi Romani și de asemenea și majoritatea membrilor alesi în reprezentanța cătense încă are să fie totu a Valachilor. Prin acést'a inse se vatăma principiulu egalității, fiindu acelu comitatul sub supremația Romanilor, prin ce s'ar asupri și nedreptăți magiarii și sassii.

Eca până unde merge nerusinea magiarului: ceea ce pentru sine numese dreptu și egalitate, aceeași altor'a li o imputa de nedreptățe și asuprire!!

Si încă nu numai atât'a. În m'a sa contra Romanilor, siovinistulu de Balázs merge până a sustiene în acea pretitiune, că numai prin coalizarea fratiesca a Magiilor, Securilor și Sassilor se potu asecură interesele patriei magiare de astadi. Va se dica: chiar și în seculu luminelor, orbii de magiari mai gândescu la o a două „unio trium nationum!“

Eca deci curatu și de aci că care este intențiunea domnilor magiari cu nou'a arondare de comitate.

Moratoriulu în Serbia.

Ceea ce se vestiă de lune de dile, astadi s'a implenit. Principele Milanu în fine s'a înduplecatu la cererea neguțiatorilor din Beligradu a decretă unu moratoriu de trei lune pentru detoriile în cambie, desi mai alesu consulele generale austro-magiara si-a încordatu toate puterile într'u a împedecă acést'a decretare. Dar nu numai atât'a. În același decretu princiare se dispune și luarea unui *imprumutu național silnicu*, și anume de douăspre-diece milioane franci.

Astu-feliu dara neguțiatorii serbi se deslega de o cam data de a respunde ingagiamentelor loră facia de creditori loră din strainetate, li se impune și se si de banii pentru imprumulul național silnicu. Aste despăsetini se luara în urm'a nesucceselor încercări de a contrage Serbia unu imprumutu din strainetate; prin aceste două despușetii inse Serbia si-mediloci pe o cale indirectă întrebunțierea capitalului din strainetate pentru scopurile sale.

Si cari să fie acele scopuri? Asta se areta mai apriatu prin o a trei-a despușetie din decretulu princiale. Este acést'a suspenderea provisorie, totu pe trei luni de dile, a legi de presa, ceea ce denota că Serbia într' adeveru se afla în ajunulu unei intrări în acțiune contra Turciei, căci moratoriulu, imprumulul național silnicu și censur'a sunt trinitatea ce reprezenta începutulu unei acțiuni între împrejurări străordnari, mai alesu că pe lângă despușetiunile de mai sus din Beligradu, s'a mai luatu și o despușetie sacretă prin carea totu prefectii de politie se subordnedia comandantilor militari.

Apoi ce felu are să fie acea acțiune? ni lasa să înțelegem foarte apriatu alte sciri ce ni sosescu din Serbia. Se spune adeca ca pozitivu, că Serbia a începutu consultări directe cu resculatii din Bosnia și Hertegovina și că multime de oficiali rusesci, în frunte cu generalele *Cernaieff*, au sositu în Beligradu, oferindu-si serviciile loră guvernului serbescu, precum și că colonelului *Alimpici* i s'a datu comandă asupra diviziunii dela Drina, avendu acést'a a fi avangard'a în eventualele resbelu.

Situațiunea în Serbia se împiedesce deci: prin decretulu princiare celu pucinu se netediesce calea, delaturandu-se incurcaturele.

Budapesta, 27 maiu n. 1876.

Situațiunea în Oriente devine din ce în ce mai critica și di de di se areta mai pronunțiatu direcțiunea politice ce se urma în Oriente pentru destragerea imperatiei turcesci

din Europa, în care: manopera se vede totu mai apriatu man'a uscalului.

Mai antaiu în Serbia și Muntenegru se facu preparările cel mai încordate pentru pasirea în acțiune contra Turcului, și se spune că în armat'a Serbi au intratu în serviciu nu numai multi oficiali rusesci, dar și unii germani. — În Bulgaria rescol'a se latiesce totu mai tare și către Dunare, și către Marea-negră, și spre sudu. Insurgentii bulgari reporta victorie asupra turcilor în toate lovirile ce au cu trupele turcesci. Si loviri particulare sunt foarte numeroase, în câtu abia le mai poti urmari. Un'a dintre cele mai principale fu la 20 l. c. la monasterea *Drenova*, unde insurgentii fiindu atacati de Turci, navalira asupra acestora cu tota barbaria și dupa unu atacu crancen, îi silira pe Turci se apuce fug'a, lasandu pe campulu de batalia peste 200 de morti și multime de raniti. Peste totu „guvernulu național secretu“ al Bulgarilor se areta foarte bine organizatu. — De asemenea resculatii din Bosnia și Hertegovina lupta cu mare succesu contra trupelor turcesci. Din multele loviri, mai totu în favorele creștinilor, însemnămu că la 23 l. c. esindu o trupa turcesca din castrele dela Gacico, pentru a deschide și curati linia între Gacico-Bilecu-Trebinie, cu scopulu de a poté naintă proviantu, la pasulu *Cernica*, în valea Corito, avu o lovire cu o ceta de insurgenti. În acést'a lovire lasara turcii pe campulu de resbelu peste 600 de luptaci de ai loră, dar turcii nu remasera numai cu atât'a, ci insurgentii îi umarira până ce îi nimicira mai pe totii. — Pe lângă acestea, scirile mai noue ni spunu, că miscarea revoluționaria erupse și în Albania și Turcia serbesca, precum și între grecii din Tesalia și Candia; astu-feliu insurecțiunea în locu să se nădusia, ea se totu generalisedia și se afirma din ce în ce mai bine organizata. — În fine apoi în Constantinople nu se mai gata cu demisiunările și denumirile de ministri; softele turcesci se organizedia pentru o miscare nouă; și în medilocu acestei stări de nepotinfia turcii se fragmenta cu cestiunea de succesiune la tronul, fiindu între ei trei partite, un'a ce doresce sustinerea statului quo, alt'a e pe lângă senioratu, și a trei-a cere abdicarea sultanului și suirea la tronul a fiu-so Iussuf Izzedin Efendi.

Facia de toate acestea, puterile europene care de care indesa la corabie înarmate în marea mediterana. Si acést'a împrejurare este cu atât mai neliniscitoria, cu câtu că din arangiamentele dela Berlinu se vede curatu, că nu are să resulte nemica pentru sustinerea pacei europene. Ast'a apoi cu atât mai vertosu cu câtu că vedindu-se intențiunea Russeii cu acelu arangiamentu, nu numai Anglia, — dupa cum aretăm mai la vale, — dar nici Turcia nu se areta aplecata a primu program'a principelui Gorciacoff în cestiunea orientale, desi acést'a si-modifică acelu program'a. În urmărea acestor'a, după scirile mai prospete, puterile intrerupse ori ce comunicare cu Anglia în acést'a cestiune, și de se va adeveri acést'a; conflictulu e neevitabile.

Astu-feliu deci stămu facia cu inflacărărea întregii Europe în cestiunea orientale.

O depesia de astadi din Constantiniana ni spune, că Turcia a ajunsu la cunoscinti'a programei primite în conferințele din Berlinu, și anume prin Londra, desi marci cancelari a celor trei imperatii dela nordu otarisera se ținea cu totul în secretu peste totu acelu arangiamentu până ce nu se vor alatură la elu toate puterile europene din apusu, și numai atunci se-lu comunice Turciei ca o nota colectiva. Din astea se vede, că Anglia din capulu locului fu otarita a oferi Turciei spriginulu morale într'u a respinge acelu arangiamentu; de aci apoi câtu ce primu memorandumulu lui Gorciacoff, lu-si comunică Turciei și totu de odată se dechiară că ea nu pote să primesca

acea programa în cestiunea orientale. Apoi de aci urmărea de o parte modificarea încātu-va a acelei programe prin însusi Gorciacoff, dar nici asta nu o primi Anglia; și de alta parte Turcia este resolută a nu primi nici de câtu propunerile ce i se vor face pe bazea programei din Berlinu, și min. de esterne Rasid-pasi'a se și dechiară în acestu întielesu către consuliile puterilor europene acreditate pe lângă nalt'a Porta, mai alesu redicandu că ambasadorulu seu din Berlinu fu ignorat, și *Veselitichi*, reprezentantele resculatilor, fu chiamatu să iie parte la conferințele celor trei cancelari.

În urmărea tuturor acestora, ieri și astadi ambasadorii Russeii și Germaniei, acreditate pe lângă curtea de Viena, se repedira la Bpesta și conferira cu c. Andrassy; și aci se fie într' adeveru otaritu ca d'o cam data din partea celor trei imperatii dela nordu să se intrerupa cu Anglia ori ce alta comunicare în privința orientale. În facia de acestea se telegrafedia din Paris, cumca guvernulu francesu se afla în mare perplessitate din caus'a primirei programei dela Berlinu, de ora ce ambasadorulu Angliei a comunicatu ducelui Decazes ca pozitivu, că Russta a luat despușetii secrete să navalesca asupra Constantiniane și să o ocupe cu trupe rusesci; astu-feliu se pare că Franca și Italia nu fura introduse pe deplin în secretulu conferințelor din Berlinu. De aci apoi se potu nasce mari complicațiuni.

Ce privesce Romania, după câtu potemu întielege din scirile din București, ea se pregatesce încă din respoteri pentru a-si aperi interesele în casu de lipsa. Chiar numai în dile trecute se transportara mai multe tunuri Krupp pe aici către București.

Desi timpurile sunt foarte critice, totusi știindu că în fruntea țerei stau din cei mai probati barbati de statu ai Romantei, credem tare că acesti-a vor ști între toate împrejurările a aperi interesele romane.

Dr. Franciscu Palacky,

neobositulu istoriografu și încarunțulu conducătorulu politicu a Cehilor, a reposatu în Praga, la 26 l. c. n.

Abia trecura câte-va septemani, decandu marele patriotu cehu și-închiaia opulu ostenelelor sale de 50 de ani „istoria Bohemiei.“ Si la asta ocaziune poporul cehu sarbatori în celu mai demnu modu pe probatulu seu conducătorulu național, arangindu într'u onorea lui unu banchetu splendidu, la care participara prin deputatiuni nu numai toate corporatiunile cehice din Bohemia, dar din tota Europa locuita de slavi se framesera iubliarului adrese de aderința și recunoscintiă.

Palacky în toate scrierile sale istorice se puse pe o base esclusivu cehica și specificu panslavista, și de aci elu ajunsu la program'a politica federalista, la carea țienii cu caribocia, fora a esită vr'o data, și tragându după sine pe întregulu poporu cehicu în politica de abstinencia facia de senatulu imperiale din Viena.

Palacky fu nascutu în Moravia la 1798. Elu și-facū studiile inferioare în Posionu, și cele universitari în Viena, unde absolvi drepturile, și apoi luă redacțiunea dela o foia cehu în carea lucră din respoteri pentru desteptarea consciinței naționale la poporul cehu. Prin lucrările sale istorice elu ajunsu de în Diet din 1829 staturile Bohemiei i votara unu salariu pe vietă, ca istoriografu alu Bohemiei; asta otarire inse nu fu sancționata prin m'narchu decâtu la 1837, decandu apoi si încep publicarea istoriei Bohemiei.

Poporul cehu se pregatesce la una imormentare din cele mai demne de adeveratulu seu fiin!

Budapesta, in 25 maiu n. 1876.

In conversatiunile sale cu delegatii nemti, precum atinseram in nrulu precedente, dlu c. *Andrássy*, marele nostru diplomat, a pus ca unu lucru securu in aspectu, cumcá si guvernulu Angliei cátu mai curendu are sè vina a aprobá arangiamentele de la Berlinu in privint'a Orientului.

A avutu încât-va dreptu inaltulu magnatu magiaru; Anglia a venitu numai de cátu a se dechiará, in sa spre mare desmintire a prevederii dlui *Andrássy*, in contra acelu arangiamente.

Adeveratu cá Anglia s'a grabitu a spedá si ea o flota formidabile in Archipelagu; dar acést'a de adreptulu pentru d'a observá evenimentele si d'a aperá pre crestini. In cátu in sa pentru program'a celoru trei Imperatie in privint'a Bosniei si Hertiegovinei, etc. etc. guvernulu Marei-Britania n'o aproba, n'o afla cu cale, nici ducetoria la scopu! Ea, acea programa, — asiá suna vocile din Londra, — v-tema Suveranitatea Turciei, o pune pe acést'a sub curatel'a celoru trei Imperatii si o impede ca in miscarea ei libera, astfelu inaintandu nu insanetosiarea, ci uciderea ei!

Asfelu se caracterisedia in Londra inalt'a politica din Berlinu, pre carea contele *Andrássy* atátu de multu o laudá sambat'a trecuta!!

Francia si Italia nici candu nu s'an pusu a sustiené pre Turcia cu ori-ce pretiu, si de aceea pricepem ca numai de cátu au aprobatu combinatiunile din Berlinu; dar cum de dlu *Andrássy*, carele atatea sacrificie au adusu pan' acum a conservárii Turciei, cum de densulu s'a potutu de buna voia, din convictiune ingagiá Muscalului? — este o enigma.

Alt'a ar fi, deca marele nostru diplomat nu s'ar laudá in gur'a mare cá n'a fost impinsu si constrinsu de felu!

* * *

Alalta-ieri, mercuri-a, trecuta, dlu c. *Andrássy* sustienú essaiune asupra politiceii si diplomatiei sale orientali in Comisiunea pentru afacerile esterne a Delegatiunei magiare. Dar aci cu succesu totalmente altfelu! Aci dlu conte nu mai figurá ca doctorandu, ca profesor e. Multi mi-lu intrebarea in drept'a si in stang'a: in sa densulu respundea cu caciul'a pr'o urechia!

Dlu *Andrássy* aci din capulu locului vorbi in tonu misteriosu, „sub rosa,” adecate aci asiá, ca profesorii sei discipli sè creá, ca ei au audjtu minune si cá sciu acum tote secretele, dar cá acelea trebuie p-strate cu stricta seropulositate, cáci intru acést'a se cuprinde farmeculu loru!!

Dintre cele-ce descoperi nu ca secrete, este pré caracteristicu a atinge, cá dlu *Andrássy* si aci repeti cu tota apesarea curentulu, cumcá între marii diplomati ai celoru trei Imperatii de la nordu s'a medilocitu cea mai perfectá co'ntielegere si armonia séu unitate in privint'a tuturoru cestiuniloru Orientului; da, in se érasu la alta intrebare din alta parte reconoseu, cá intelmirea de la Berlinu a fost de lipsa pentru complanarea multoru diferentte, diferentie de cari firesce cá se nascu si se voru nasce între politici! — Va sè dica: au medilocitu co'ntielegere si armonia, pona se voru nasce érasu diferentie!!

Dar si mai ciudata est co'ntielegerea si armonia cea laudata, candu unu d. delegatu trebá despre activitatea de a dreptulu sub-epatória a pácii, ce se dice cá desvolta unu ambasadoru mare in Constantinopole. Tóta lumea scie, cá vorb'a se reduce la ambasadorulu imperatului rusescu, aliatului nostru! Dlu *Andrássy*, cu unu cuventu nu negá acea activitate a ambasadorului rusescu, dar prin- to frasa buna delaturá intrebarea; elu dise deca cá nu are d'a face cu cutare si cutare ambasadoru, ci cu *Imperatiile*, si cu acelea ste in co'ntielegere!!

Se 'ntielege, cá priu astfelu de respun-

suri, adeveratu magiare, s-eluptá cea mai deplina reconosciatia a delegatiloru magiari. Evenimentele in se regulédia prin votulu magiariloru.

Epistole delasatu.

Selagiu, in 8 maiu 1876.

V.Stimate Amice! Mai înainte d' a-mi continuá calea, d'a tiené revist'inceputa asupra factoriloru publici ai nostri, cu tendintia leiale si curatu obiectiva, si asiá neralmiute nevata-matoria, sum necesitatu a reflectá câte-va pu-cine la invectiv'a prérigurosá nóstre dascalitie din Brasiovu, a Gazetei Transilvantei, pre care cu atát'a placere o numesci „*mama be-trana*.”

Ea binevoiesce a aflá, cá cele ce scriu eu despre Prelatii nostri, ar fi o „*impertinentia*.” Dascaliti'a pe semne asiá pricepe impertinentia; dar s'o feréscá Ddiu, sè n'o aplice lumea asupra ei cu acestu intielesu! Eu n'am provocatu si nu voiu disputa religioare; ér cá despre arhieriei nostri m'am dechiaratu, ce e dreptu francu si fara reserva, dara obiectivu si absolutu ne-vataumatoriu, n'am facutu de-cátu a-mi esserce dreptulu si a-mi face detorint'a ca catatianu si romanu din clasa inteligintiei, adeca a ómeniloru sentitori si cugetatori si interesati de binele publicu. Se póte cá „*veritas odium parit*,” dara asiá credu cá cine doresce, ca relele publice sè se indrepte, de buna séma va si scí, cá indreptarea nu se póte ajunge pe calea indicata de dascaliti'a nóstra din Brasiovu, a shelii si tacerii si numai a laudelor cu cale si fara cale, cu unu cuventu dupa masim'a: „*ticalosu mária ta!*”

Mi-reservu, ca daca in locu de indreptare, de pornire spre mai bine, din partea celoru interesati, a-si intempiná apucaturi ca cea din „*Gazeta*,” sè me tienu necesitatu a pasi mai aprópe de pelea loru si a est la lumina cu casuri concrete, apromitiendá cá la ori ce casu nu voiu interlasá a-mi luá satisfactiune pe cea mai potrivita cale facia de enuntiatuni vate-matória ca cele din „*Gazeta*.”

Atát'a si nu mai multu de asta data despre acestu incidente. Si acum sè revinu la obiectele mele.

Te vá cuprinde mirare, audiendu cá si la noi gr. [catholicii este vorb'a si inca serios vorb'a despre *sinóde*! Da, si noi cei din eparchi'a *Gherlei*, din candu in candu ne coadunamu in *sinóde*, asiá numite *vicariali*, in partile unde sunt vicari, si pe totu locu in *sinóde* protopopesci. Si apoi sè vedi cum aci atátu mirenii, cátu mai vertosu zelós'a preotime cu cáta ardóre si insufetire discute causele referitória la buna-starea bisericeii, la revindeca-re drepturiloru de autonomia, si in spetialu, la imbunatatirea stárii spirituale si materiala clerului si poporului. Se aducu decisiuni séu concluse in asta privint'a, se susternu venerabilelu ordinariatu, si apoi acolo se face *totu lucrulu bolta*! Se taia aripile celoru ce incerca sè shore, si picioarele celoru ce dorescu a amblá pe ale loru proprie! Adeca scii, dorintiele re-manu nerealizate si conclusele ne-essutate!

La unulu din *sinodele vicariali* de anii trecuti, tienutu in Simleulu-Silvantei, avui norocirea d'a luá si eu parte, unde se facura propuneri fórté momentósc: pentru regularea stolei libere; pentru reactivarea forului protopopescu; despre visitarea si essaminarea scóleloru si afaceriloru economice-bisericesci; si alte multe; dara aste 3 obiecte inca sunt atátu de momentose, încátu fiesce-caré merita atentiunea nostra seriosa.

Asiá sè le luámu pe róndu.

a) Regularea stolei libere.

In tempulu de astadi, a cáruia caracteru este eminentemente *materialismulu*, intru ad- veru celu mai mare pecatu, pe cum sciu comunu si in biserica nóstra ortodossa, este *neregulara*, ne-fissarea stolei pentru functiunile preotiesci; apoi peccatele mai curendu séu mai tardiu si-iau resplat'a, numai cá adese ori

cu fórté mari camete; essemple invederate sunt in asta privint'a frecárele si miscárele din cot-tulu Satu-marelui, unde cestiunea acést'a a degeneratu la unu stadiu fórté tristu, de care debue sè-lu dóra pe fie-care romanu.

Ca sè fu bine intielesu si ca buna voin-ti'a mea neci pe unu momentu sè nu póta fi pusa la indoieála, afu cu cale a-mi esprime convinctiune mea in asta privint'a.

Eu dorescu ca starea materiale a preo-tiloru si a familielor loru sè fie bine asecu-rata, între tote imprejurárele, conformu spiri-tului tempului; dara eu —

nu concedu, ca preotii si familiile loru sè se imbuibe in bunetáti, sè se inavutiésca pe cont'a miseriei, pe langa prapadirea poporului.

Va sè dica: dupa cum vedi, stimate amice, eu sunt in principiu deplinu de acord cu cele ce tu de atatea ori ai desfasiuratu in acést'a privint'a prin colonele Albinei.

Dar dupa aceste premise, asiá credu cá nu va fi de prisosu a spune si aceea, cá ce astadi se pricepe sub *stola libera*? Si cum se usuadia aceea peste totu? firesce, pururia escepdu esceptiunile laudabili!

Eca asiá:

Se intempla in familia unu casu de mórté, d. e. móre capulu familiei, lasandu dupa sine veduva, cáti-va orfani, economi'a instruita bi-nisioru, dara si ceva detorii.

Vinu pragatiile de immormentare, si înainte de tote veduv'a intristata debue sè mérga la preotu sè véda, cu cátu o *vá trage* pentru functiunea sa? Vomu scí adeca, cá poporulu nostru din vechime si pana astadi fiindu totu trasu si impinsu de tota lumea, astadi si pre-statiunile cele mai indreptátite le n-emesce *trageri séu belituri*! Aci apoi urmédia in cele mai multe casuri unu felu de tocmela cu multe tanguiri, cari pe mine, de câte ori mi s'au enaratu asemeni, totu de a un'a m'au revoltatu!

Preotulu respectivu insira, cá daca voiesce immormentare simpla, tass'a e cutare; daca voiesce aste si aste ceremonii, predica, stári, evangeli'a lui Lazaru, si câte si mai câte, apoi firesce, pentru atát'a recomandare cátra ceriu, va trebui sè platésca multu mai multu, cáte o data chiar enormu! O pactare si tassare, ce compromite de o parte védi'a preotu-lui, dá ocasiune la cele mai crancene abusuri, clatina increderea între preotu si poporu, si peste totu nu se unesce cu misiunea sublime spirituale si nationale a preotului si cu scopu-rile curate ale religiei!

Dara sè urmámu mai de parte starea fa-miliei orfane. Facandu-se tocmel'a cu preotulu, vinu cheltuiiele celalalte a immormentárii, poman'a, (de comunu tracta!) alta pomana la 3 dile, mai alt'a la 6 septemane, la diumetate de anu si la anu; vine statulu civilu cu cheltuiiele enormi pentru pertractarea lasamentului, cu procentele ereditatii; apoi jidanulu camatariu cu detori'a, si astfelu candu se implinesce anulu, famili'a între imprejurári corespundie-torie modestelor aspiratiuni ale poporului nostru, de comunu, adeca in cele mai multe casuri, se vede cu avere respita, calica gat'a; asiá astadi un'a mane alt'a, pana candu ajun-gemu, pe cum s'a intemplat in Cottulu Satu-marelui, in tienutulu odenióra atátu de bogatu, ce se dice tier'a Oasiului, apertinatória, Eppar-chiei de Gherla, si in câte-va comune pe langa Satmariu, apartienatórie Eparchie de Oradea-mare, de poporulu romanu este mare parte formalmente espropriatu de pe vatr'a si din mosi'a strabuniloru sei!

Pentru curmarea reului, acestu reu care pe langa multe altele, de a dreptulu ni amenin-tia subsistinti'a nat'onale, asi dori eu regularea ne-amenavere a stolei preotiloru, ca apoi asiá sè dispara dintre poporu si preoti acést'a base de controversé si neintielegeri, si ca sciindu poporulu ce detoresce preotulu, sè respunda aceea cu prevenire si iubire, si ca poporulu nostru maltratatu de tota lumea, sè afe in preotii sei între tote imprejurári pe aperato-riulu si mangaiatorulu seu naturale; cu unu

cuventu pe parintele seu nu numai dupa nomenclatura, ci si intru adeveru.

Fu credu, ba sciu că deslegarea cestiunei acestei a intempina multe greutăți, luandu in bagare de seama modul si imprejurările diferitelor salarie ale preotilor nostri; dara nu concedu, că prin bunavointia luca mai mare de cătu greutății, cu respectarea datinelor, resp. usului presente, să nu se pota deslegă spre bunastarea preotilor si spre usurarea poporului.

Frații ortodossi au si pornitu in această directiune pe calea ce li ofere constitutiunea lor; era Arhierii nostri gr. catoliei, ar trebui să pornesca numai de cătu in sentinlu de responsabilitate ce au cătra Ddieu si natiune! — p. —

Porniri opozitionali in tiera.

Sambat'a trecuta in Cassovia, comitatulu Borsodului, tienendu-se adunare generale forte numeroasa a partitei liberali, adeca a guvernului, o adunare ce se pote numi a Comitatului intregu. Vice-comitele, presedinte alu partitei, *Melzer Gyula*, intre aprobări generali espica prin cuventulu de deschidere, cumca

„*patru'a este in mare periclu, in mare mare de cătu a fostu dupa caderea de la Mohaci!*” si cu profunda dorere se vaiera, cumca nime n'ar fi potutu crede, ca unu guvern magiaru să duca natiunea la o totale ruina ca cea de astadi in Ungaria: cumca unu guvern să duca astfelu la absurdu parlamentarismulu si să impinga astfelu țier'a la perire!

Asia se continua discutiunea mai multe ore, refrenulu vaierariloru generali sunandu: „*Țier'a este in periclu; guvernulu a pasitu pe o cale unde caderea este ne-evitabile; să sarim cu totii ca s'o scapamu!*”

Si asia mai in unaadmitate luara resolutiunea, d'a sprime ne-multiamire facia cu mesulu lucruriloru, specialmente cu *impacatiunea finantiale de la Viena*, si d'a provoca reuniunile liberali din tota țier'a, a face asemenea si a avisă pre deputatii dietali, ca să țienă contu de această opiniune publica!

Nu mai puțin insemnatu lucru este, că dominec'a trecuta se țienă si in Dobritien, in cuibulu lui *Tisza*, o adunare poporale publica forte numeroasa, unde asemenea se luă la cea mai agera critica tienut'a politica a guvernului, specialmente in gagiamentele sale cu Austria in causele vamali si bancali, si in unanimitate fu condannata, decretandu-se provocarea celoru trei deputatii ai Dobritienului, intre cari si ministrulu presedinte *Tisza*, a se lapedă de acea politica!

Domni magiari de la putere, nebuni ce sunt, s'au totu temutu că deputatii nationalitiloru li voru turbura ap'a comuna cu Austria, si din această temere ii-au scosu cu forță pe cei mai multi din Dieta; acuma inse se aréta, că s'a desteptatu geniulu poporului magiaru si această propriamente este carele are să li traga masca si incurce itiele!...

Satulu-nou, in fostulu confiniu mil. banaticu maiu 1876.

Restaurarea metropolitiei romane gr. or. si despartirea comunelor miste, e fora tota in doiel'a unulu dintre cele mai mari merite ale epocalului nostru Arhiepastoriau reposatu in Domnulu *Andrei B. Siaguna*. Inse cu câte sacrificie s'au eluptatu dreptulu despartirei, totu cu atâtea dificultăți au fostu impreunata sustinerea acestui dreptu si efeptuirea pactului de despartire in acele comune miste, in cari au avutu Romanii de a desdaună pre coreligionarii loru Serbi. Una din acele comune e si Satulu-nou. Deja pactulu de despartire, acceptatu de Romani de sila bucurosu, — intentiună remanerea Romaniloru sub jugulu ierarhiei serbe, deorace desdaunarea de fl. 25,000 v. u. s'au otaritu a se solvi in trei rate cu acelu adausu, că daca Romanii nu voru plati rata I. cu finea lunei lui Aprilie 1875, au să

perda biserici! Periculositatea acestei dispusetiuni va ci-o apretiuu acel'a, care a petrecutu in comune mestecate si a avutu ocaziune d'a concepe prin atari astuti'a si cerbicositatea Serbiloru, cari si aici n'au intrelesatu nemic'a spre impedecarea realizării despartirei. Retacu inrigide in această privintia țiesute si incercate; căi Romanulu a fostu totudeuna generosu facu de inamiculu s u odata devinsu, si asia agetu, că reusit'a noastră trebuie să ni fie cean u deplina satisfactiune. Servescali ar estu fratiloru serbi de invetiatura pentru venitoru. Si acum să trecu la obiectu.

In 29 a lunei acesteia au solvitu Romanii II-a rata de 6000 fl. v. a. pre langa tota seracia generale si nefavorea terminului forte scurtu; — căci numai anul trecut li-amu datu 12,500 fl. v. a. mai remanendu asi d'ara inca numai 6500 fl. de a solvi in anul 1877. Pentru deportarea ratei a III. ultime, n'avemu temere, fiindu convinsi că se va solvi cu ajutorulu lui Domniediu si aceea la terminulu defiptu.

Anu tienutu de detorintia a esprime multiamit'a mea publica Comitetulu parochiale, care fiindu compusu numai din agronomi, la provocarea mea totudeuna au parasitu tote si au alergatu la consultare si conlucrare, pentru adunarea baniloru de desdaunare, contribuindu prin acestu zelu forte multu la deslegarea problemei grele, si dovedindu pururia o armonia esemplaria, carea in decursu de 4 ani tienu fara cea mai mica intreprindere intre membrii comitetulu.

Multu m'au obligatu si epitropi'a parochiale prin consciintios'a manipulare cu averea bisericesca. — Mi-esprimu multinit'a mea si Sinodulu parochiale, care inca a ascultatu la tota ocaziunea de voce sincera a pastoruluu seu sufletescu, in man'a tentatiuniloru si curselor numeroșiloru contrari. Nu potu trece cu vederea nici pre marinimosii Domni benefactori din Satulu-nou, cari la apelulu Comitetulu au concursu cu urmatóriele oferte intru usurarea grelei sarcine pusa pe comun'a romana: *Georgiu Rosiculetii*, agronomu in locu cu 20 fl. v. a.; dlu capitaniu *Petru Micu* in Petrovaradinu cu 13 fl.; dlu *Georgiu Rosiculetii* supratenente in Esseg cu 10 fl.; dlu *Ioann Balnosianu*, supratente in pens. cu 6 fl.; dlu accesistu pens. in Panciova *Ioann Malitia* cu 3 fl. si dlu castelanu pens. in Panciova *Petru Iovanovu* cu 2 fl. v. a. Er numele aceloru domni Romani, cari nu numai că n'au voitu să contribuie, ci inca ne-au si insultatu si batjocuritu, le retacu, ca să nu sternesca gréti in publiculu cetitoriu; incredintiediu in sa, că au fost si de acesti batuti de Ddieu destui!

Nu m'asi poté impacă cu consciintia, deca asi trece cu vederea pre dlu notariu din locu, *Nicolau Ciavosichi*, carele s'au arétatu pre acestu terenu de mare inrigire a noastră, ca unu adeveratu fiu alu biserice si natiunei romane. Avendu comitetulu pretensiuni parte pre pamentulu licitatu, parte pentru clopote etc. in valóre de preste 3000 fl. au proiectatu o repartitiune de 30 cr. pre jugeru, in suma de 3079 fiorini, ceea ce sinodulu au si primitu unanimu; dara eramu in perplesiitate pentru persóna incassatória, carea nu numai să pota garanță pentru bani, ci să si indreptatiesca pe comitetu a speră secur'a incassare a ratelor. Deci rogandu Comitetulu pre numitul Domnu notariu, ca să primiesca asupra-si adunarea baniloru, densulu au luat asupra-si această sarcina, corespundendu in crederei comitetulu pe deplinu; căci in restimpu de 5 luni, din Decembre 1875, pana in Aprilie 1876, a incassatu din sum'a repartita preste 2500 fl. er dm active 3200 fl. a. v.; cu totulu 5700 fl. Cătu zelu, cata ostenela a trebuitu să puna la această dlu notariu; cata impedecare in agendele sale nenumerate la o comuna de peste 7000 de suflete! Dar această fapta nobile a sa, dlu notariu inca au mai si incoronat'o asia, că o suma de 300 fl. ce mai lipsiă de la rata de 6000 fl. a imprumutat'o din banii sei, si că nu numai au refusat a primi

vr'o remuneratiune de la comitetu, ma inca suma de 23 fl. care s'a formatu la platirea r'atei de cătra poporenii prin schimbarea baniloru, a depus'o dsa in lad'a bisericei pana la ultimulu cruceriu!

Repetu inca odata deci multiamit'a mea sincera comitetulu, epitropiei, Sinodulu parochiale si domniloru ce au concursu cu oferte loru; fie li deocamdata spre mangaiu esemplulu ce au datu naintea lumei romane că in peptulu loru nu s'au stinsu flacar'a religiosității si iubirea cătra natiune; era dlu notariu alu nostru fie convinsu, că unu dirigariu numai atunci se pote asteptă la o stimulare amore nefaciaria, candu elu aréta prin fapta că i face la anima binele acelora, cari l'au di'atu la postulu seu.

Pavelu Militariu, paroc

L. Aradu, maiu 1876

Tote nefericiriile ce ne apesa sunt mari ale nesciintiei, căci poporele lumii numai sunt in stare a se feri de necasurile asupririle ce li facu stepanitorii interesati a guru de hurt'a loru, si numai natiunile aju la consciintia de sene sciu a-si prepară o na-stare. Standu astu-feliu lucrulu, nu mai fere nici o indoiela, că mai pre sus de totu trebuie să ne inrigim de scole bune pentru porn, căci mantuire pentru noi este numai desteptarea poporulu din somnulu de m'alu nesciintiei si aducerea lui la consciintia de sene.

Cu bucuria vinu a inregistra aci unu siu in acestu respectu. Comunitatea *Chitihaza* iuca la 1874 a facutu pasi pentru infintia a unei a doue scole, ca asia mai cu usinre să se pota lati lumina in poporu. Si dupa multe greutăți astadi am ajunsu a fi aprópe de realizarea acestui scopu salutare.

In anul acést'a s'a inceputu adeca a se face scola si cu inceputulu anulu scolastic venitoriu va fi gat'a si se va si deschide.

Merita dec'i multa lauda frații *Chitihazi*, căci din tote poterile au lucratu pe infintia acestei scole, desi astadi traim tempuri forte grele. Apoi mai e de insemnat că edificulu acestei scole se construiesce cu tote recerintiele moderne la o scola buna in legatura cu acestea este de speratu că vor dá tota nisuint'a ca si inaintulu si să se de la despuscetiunea invetiatiuniloru rechisitele de lipsa la propunere, precum e speratu că nu vor cruti nemic'a ca să invetiatiuniloru fiindu unu salariu a comitetulu cerintieloru tempulu, ca asia să si pota ca invetiatiuniloru din cei mai capabili. Tote sperantie sunt fondate, căci armonia ce nesece intre fruntasii bisericesci si lumesca comunitatii este pre deplinu si cu totu nescu intru inaintarea binelui poporulu, ce convingendu-se poporulu nu se inda a li urma cu tota voia svaturile ce i le dá. De ni-ar dá bunulu Ddieu in tote comunitati totu carturaci asia de devotati binelui ce casi cei din comunitatea *Chitihaza!*

Remete-Lunca, maiu 1876

Se vede că stepanii dilei au ajuns pragulu prapastiei, si vedindu că nu mai potu pentru ei mantuire, nu mai gandescu ce ei in svercolirea loru nebunesca nu se sfie impleni si de acele fapte, cari sunt numai de a scolă din somn si pe cei mai nepasivi a li deschide ochii si a li aréta pe stăpânii nostri in adeveratulu loru tipu tiranescu si aci un'a.

Astadi, sambata in 8/20 maiu, sosi comunitatea noastră esecutoriulu de portia, citu de doi persecutori inarmati si impintati. Cum ajunsera in comuna, si plecara cu ei dela o case la alt'a, si luara totu ce aflu unde s'a intemplatu de n'au fostu ómeni rumpendu chiar si incuatiunile. Nu numai Pandurii pe unu omu ce cam cartia astatatare, cu numele *Petru Paunu*, tata de 4

si vedu de muere, in faci'a unui publicu numerosu, a esecutorului si a subjudelui si a doi jurati comunali Pau trantitu la pamentu, calcandu-lu cu cismele cu pinteni pana ce mai lu-omorira de totu; apoi lu-luara de peru taraindu-lu dupa ei ca pre unu cane mortu pre nlitie pana la casa satului unde lu-apucara éra si la bataia, ér pe cei ce li strigau sè-lu lase cá dóra nu vreu sè lu ómore, persecutorii li amerintara cu focu si cu sabia, deca nu vor fi in linisce! Si ómeai n'avura ce face: ei se lasara spariati, fora sè cutedie ceva, desi tiranii iau tote nu numai dela cei cu restantie, ei si dela cei ce detorescu cu portia pe patriarulu alu duoilea a acestui anu, mácar cá acestu patriarulu inea nu e gata.

Vai câte necesari si nedreptátiri ni arunca in cárca tiranii cei mici. Si noi, ajunsi la sepa de lemnu, nu mai scapam ce sè facemu si de unde sè incepemu, ca sè scapámu de atâte rele. De aceea deci dámu rostu suferintelor noastre pe calea publicitatii, cá dóra si-vor deschide stepanii cei mari ochii si vor pune frenu blastematielor ce facu tiranii cei mici. Noi rabdámu pana la unu tempu, cáci poporul nostru e indelungu rabdatoriu; vai inse va fi de cei ce lu-sugruma, candu va sosi or'a isbandei lui. Sè si-o insemne bine ast'a stepanii, si de aceea si oftámu sè ne scape bunulu Ddieu de acesti tirani nainte de a fi sositu ceasulu resbunării!

Unu poporeanu.

Statutele de administratiune

ale „Fondului pentru infiintierea unei scóle romane de fetitie in Clusiu.“

A. Scopulu.

§. 1. Scopulu e castigarea unui fondu, pentru a infiintia o scóla romana de fetitie in Clusiu.

B. Medilócele.

§. 2. Efectuirea institutului indicatu se va urmari: prin ofertele patronilor, si binefacetiloru marinimosi (§. 4), prin instituirea de colecte, prin recercarea de ajuto-rie dela statu si dela institnte de bani, prin arangiarea de concerte si baluri in folosulu fondului. si alte asemeni.

C. Conducerea afaceriloru fondului.

§. 3. Fondulu se va administrá: a) prin adunarea generale a aceluor romani din Clusiu si din afara, cari voru implini conditiunea prescisa in §. 4; b) prin comitetulu alesu de cátra acésta adunare.

a) Adunarea generale.

§. 4. Adunarea generale voru compune-o toti acei cetatieni romani nedependenti din tierile corónei ungare, cari ori ca patroni voru solvi odata pentru totu de-a-un'a 100 fl. (o suta fl. v. a.), care suma se póte refui si in obligatiuni aducetórie de procente legali; ori ca binefacetorii voru spendá anualmente 2 fl. (doi fl. v. a.) in favórea fondului, despre ce notariulu impreuna cu cassariulu va duce unu catalogu separatu.

In semnu de adeverata recunoscintia pentru iniciativ'a la acestu fondu se statorcesce, ca junimea romana dela universitatea de sciintie din locu sè aiba pentru tóte tempurile dreptulu de a tramite, atátu in adunarea generale, cátu si in comitetulu fundului, unu delegatu alu seu, care va avé tóte drepturile unui membru binefacetoriu.

De acei barbati generosi, cari in fubirea loru invapaiata cátra natiunalitatea romana si in zelulu loru pentru latirea culturerei nefucate voru binevoi a se face patroni ai fondului, comitetulu la deschiderea scólei dorite se va ingrigi, cá numele loru sculptate in marmore sè se puna sè stae pururea inaintea ochiloru fragedelor generatiuni venitorie, spre recunoscátoria aducere aminte.

Atari individi, cari nu suntu supusi ai corónei ungare, numai prelanga incuviin-

tiarea ministeriului reg. de interne se potu face membri, fia paroni, fia binefacetori ai fondului.

§. 5. Toti membrii prememorati posedu votu decisivu in adunare, cum si dreptulu activu si pasivu la alegerile de oficiali ai comitetului administrativu alu fondului.

§. 6. Adunarea generale a va convocá presiedintele cu firea fia-cáruí anu. In casuri de totu momentóse si urgenti presiedintele, consultandu comitetulu fondului, va poté si afara de terminulu amentitu sè conchiame adunarea generale.

§. 7. In adunarea generale se poftesce sè fia de fatia majoritatea membriloru de totu soiulu. Decisiunile se aducu prin majoritatea absoluta a voturiloru; in casu de egalitatea voturiloru, presiedintele dirime. Votisarea se face pre fatia; diece membri inse potu poffi si votisare secreta.

§. 8. De competinti'a adunării se tienu mai cu séma:

a) Alegerea comitetului pre restempu de patru ani. Acestu comitetu inse se va innuof din anu in anu asiá, ca la adunarea gen. ordinaria prosima prin balotare voru esi doi membri din cei optu ai comitetului si se voru inlocui prin alegere cu altii: in anulu urmatoriu voru cadé sub balotare numai cei siese membri vechi, dupa alu treile numai cei patru, iéra dupa alu patrulu voru cadé si cei doi membri vechi, alegendu-se un'a cu presiedintele comitetu cu totulu nou.

b) Essaminarea activitatii de preste anu a comitetului, si aplanarea de afaceri mai momentóse trecetórie preste sfer'a comitetului.

c) Essaminarea ratiociniului pecuniaru si materiale prezentatu de comitetu, carui adunarea i va dá absolutoriu, séu dupa cercustári, lu-va denegá.

d) Essaminarea inventarielor de totu soiulu ale fondului.

e) Revederea bilantie de venitu si erogate.

f) Incuviintiarea bugetului preliminat pre anulu venitoriu.

§. 9. Despre tóte actele adunării generalii notariulu va duce protocolu essactu, care la finea adunării generali se va autenticá prin o comisiune esmisa din sinulu acesteia.

b) Comitetulu fondului.

§. 10. Comitetulu sta din unu presiedinte, unu notariu, unu cassariu, unu controloru si din alti cinci membri actuali, cum si trei suplenti, cari se alegu totu la patru ani de cátra adunarea gen. prin majoritate absoluta de voturi, au prin aclamatiune, si se innoescu conformu prescrierei din §. 8 a) éra dupa espirarea tempului de patru ani potu fi realesi.

Ei voru funcioná gratisu, afara déca mai tárdiu concedendu medilócele fondului, adunarea gen. ar aflá cu cale a votá cutarui membru din comitetu, pentru servitie mai oneróse si mai destincte, óre-care remuneratiune. (Va urmá.)

Rubric'a pentru contribuirile benevoli

spre acoperirea speselor de edificare a institutului teologicu-pedagogicu romanu gr. or. din Aradu.

(Urmare din numerulu 20.)

A. V. Consenmare mai departe.

41. Din comun'a Soimosiu, prin dlu Moise Magdu parochu, dela dd. colectantele 20 fl, Nicolau Popescu pictoru academicu de Roma 10 fl, comun'a bisericésca 10 fl, Eutimiu Bugariu invet. 3 fl, Gavrilu Bodnariu notariu cercualu 2 fl, Flore Jivanescu economu 2 fl, Onu Vasii economu 2 fl, Victoru M. Pashali adj. not. 1 fl, Teodoru Mihocu 1 fl, Ioanu Ciosescu 1 fl, Giurca Cuparescu 1 fl, Pera

Ciosescu 1 fl, Ioanu Ciosescu alu Bogdanu 1 fl, Mihaiu Vuculescu a Bali 1 fl, Nicolae Vuculescu 1 fl, Ioanu Vuculescu alu Pera Alecsi 1 fl, Georgie Stanescu 1 fl, si altii cu sume mai mici. — De totu: 61 fl 20 cr.

45. Prin dlu protopresbiteru alu Temisiorii Meletiu Dregheciu dela preotulu din St. Mihaiulu rom. Atanasiu Petrovicu 9 fl.

46. Din comun'a bisericésca Temisior'a Fabriculu S. Ilie, prin dlu Solomonu Luminosu invet. dela dd: colectantele 2 fl, Savu Todorescu 1 fl, Georgiu Regepu 1 fl, Simeonu Carte 1 fl, Atanasiu Davidu 1 fl, Gruia Cuscunovu 1 fl, si altii cu sume mai mici. — De totu 12 fl 30 cr.

47. Prin dlu Terentiu Dimitrescu parochu in Pecic'a, dela protopretorele Carolu Szentes 5 fl. —

48. Prin antisti'a comunala din Pecic'a dela dd. Florea Crisanu 25 fl, Georgiu Petrovicu notariu comunalu 20 fl, Stefanu Novacu 15 fl, Ioanu Ardeleanu invet. 10 fl, Ioane Someriu tutoru orf. 10 fl, Nicolau Barbara notariu 10 fl, Georgiu Gebelesiu invet. 5 fl, Ioanu Efticiu invet. 5 fl, Ales. Igrisiana 5 fl, Petru Tamasdanu 5 fl, Teodoru Dragosiu 5 fl, Emanuilu Caracioni 5 fl, Iosifu Iosa, invet. 5 fl, Dinu Curea 5 fl, Georgiu Pantancargitanu 5 fl, Teodoru Mathias 5 fl, Petru Cadigaty 2 fl, Georgiu Cioban 1 fl, Stefan Iosa 1 fl, Stefanu Gavrilovicu 1 fl, Dinu Siculeanu 1 fl, Teodoru Chelemenu 1 fl, Georgiu Ciunga 1 fl, Constantinu Tasca 50 cr. — De totu: 148 fl 50 cr.

49. Din comun'a Comlosiu (O. Szt. Anna) prin dlu Georgiu Popovicu notariu comunalu, dela dlu colectante si mai multi contributori sum'a de 22 fl 10 cr. —

50. Din protopresbiteratulu Banatu-Comlosiului, prin dlu Paulu Tempea preotu in Toraculu-mare dela dd: colectantele 20 fl, Lazaru Dragoiu invet. in Toraculu-mare 2 fl, Georgiu Risia invet. in Toraculu-mare 2 fl, Paulu Popescu 2 fl, Rist'a Gyukits 2 fl, Eliese Némethy 1 fl, Ioanu Secosianu 1 fl, Iosifu Secosianu 1 fl, Panta Iancu 1 fl, Ioanu Miocu 1 fl. — De totu: 33 fl.

51. Totu din protopresbiteratulu Banatu Comlosiului si totu prin dlu Paulu Tempea in obligatiuni cu terminu de solvire in 15 augustu a. c. dela dd: Chirilu Magda parochu in Ecie'a romana 10 fl, Ioanu Ghilodiani 10 fl, Treica Ursulescu 10 fl, Nicolau Magda invet. in Sarcia romana 10 fl, Maccsimu Pancariceanu 6 fl, Mihaiu Magda 5 fl, Catarina Magda 5 fl, Sima Ursulescu 5 fl, Nicolau Albu 5 fl, Treica Magda 3 fl, Gligoru Miocu 3 fl, Tadeu Branda invet. 3 fl, Ioanu Popovicu 3 fl, Simeonu Jivoinu 3 fl, P. Jivoinu 3 fl, P. Codreanu 2 fl, Nic. Magda 2 fl, Ios. Ghiladianu 2 fl, Geor. Oja 2 fl, Alesandru Lapadatu 2 fl, Toma Milosiu 2 fl, Petru Petrovicu 2 fl, Nicolae Comtana 1 fl. — De totu: 99 fl.

52. Prin dlu Teodoru Filipu administratoru protopresbiteralu alu Pestesului, dela dd. colectantele 20 fl, Gavrilu Lungu parochu si ases. cons. 5 fl, Ioanu Campianu preotu in Beznea 4 fl, comun'a bisericésca din Luncsiora 3 fl, Teodoru Tarau parochu in Sacadatu 1 fl 80 cr, comuna bisericésca din Ponóra 1 fl, comuna bisericésca din Remetiu 1 fl, Petru Lascu preotu in Buldiu 1 fl, Demetriu Negrau parochu in Cetea 1 fl, Petru Popovicu parochu in Luncsiora 1 fl, Mihaiu Bere parochu in Remetiu 1 fl, dela mai multi credintiosi din Ponóra si Remetiu 2 fl 20. — De totu: 43 fl.

53. Prin dlu Georgiu Petrovicu parochu in Budintiu si inspectoru cercualu de scóle, dela dd. Damaschinu Micu invet. in Babsia 5 fl, Mihaiu Peliciu invet. in Ictaru 2 fl, Constantinu Martinovicu preotu in Topolovetiu 1 fl, Damaschinu Cosm'a invet. in Topolovetiu 1 fl, Vasilu Cornea invet. in Siustra 1 fl, Vasiliu Cimponeriu invet. Ohaba-Forgaciu 1 fl, Vichentiu Demenescu invet. in Ficataru 1 fl, Ionu Bugea invet. in Dragoesci 1 fl, si altii cu sume mai mici. — De totu: 14 fl 80 cr.

54. Prin dlu Elia Mogu protopresbiteru

rulu *Popmezeului* dela dd. colectantele 5 fl, Vasiliu Damsi'a parochu in Rabagani 5 fl, Teodoru Gentiu parochu in Ceisióra 5 fl, Vasiliu Pap parochu in Topa de susu 5 fl, Petru Popoviciu parochu in Hodisiu 5 fl, Pavelu Moga parochu in Spinusiu 4 fl, Demetriu Mateiu parochu in Dusesti 2 fl, Ioanu Vidicanu parochu in Hodisielu 2 fl, Teodoru Usvatu parochu in Corbesti 2 fl, Ioanu Demeianu parochu in Roteresti 2 fl, Demetriu Moga notariu 1 fl 50 cr, Vasiliu Bohasiu 1 fl, Georgiu Popu parochu in Carpesti-mari 1 fl, Nicolau Ciaviciu invet. in Ceisióra 1 fl, Vasiliu Morocu parochu in Cotigletiu 1 fl, Ioanu Corbutiu parochu in Ceica 1 fl, Petru Hermanu notariu in Rabagani 1 fl, Nicolau Flonta 50 cr. — *De totu*: 45.

55. Domnulu asesoru cons. si advocatu *Georgiu Fogarasi* din Lipova in numele surorii sale Marta oferéza pentru institutul teologicu sum'a de 10 fl.

56. Din comun'a *Nadlacu* prin dlu *Vincentiu Marcoviciu* parochu in *Nadlacu*, dela dd. Br. Fridrichu Podmaniczky 20 fl, Stefanu Blaskovits 10 fl, Toma Navay 5 fl, Aureliu Végh 5 fl, Navay Ludovicu 5 fl, Navay Zoltán 5 fl, Adolful Veis 2 fl, Emericu Török 1 fl, Bartholomeides Ioanu 1 fl, Samuelu Boros 1 fl, Ioanu Buday 1 fl, Meskó Ödön 1 fl, Georgiu Vuits 1 fl, Hrdlicska Carolu 1 fl, Adalbert Grosz 1, Ignatiu Veisz 1 fl, si altii cu sume mai mici. — *De totu*: 64 fl 20 cr.

57. Prin dlu *Iosifu Belesiu* protopresbiterulu *Totvaradiei* dela mai multi credintiosi din comunele *Dubraviti'a* si *Berzov'a* sum'a de 14 fl 10 cr.

58. Prin dlu *Nicolau Zigrea* secretariu consistorialu si advocatu in Oradea mare dela dd. colectantele 40 fl, Gavriilu Neteu protopresbiterulu *Luncii* 40 fl, Georgiu Simonu proprietariu 20 fl, Mihaiu Popescu not. 5 fl, Georgiu Horvatu preotu 5 fl, Iosifu Popu 3 fl. *De totu*: 113 fl.

59. Din comun'a *Claba*, prin dlu *Moise Boesianu* inspectoru cercualu de scóle dela dd. Moise Suci 10 fl, Stefanu Karasiay 2 fl, Antoniu Pieg 2 fl, Stefanu Betuzeg 2 fl, Luisa George 1 fl 50 cr, Franciscu Amberger 1 fl, Nieghiciu Simonu 1 fl, Paulu Fennes 1 fl, Benzoviczky Béla 1 fl, Ludvigu Haanu 1 fl, A. Stark 1 fl, Barsel Ödön 1 fl, Komaromy Béla 1 fl, Gartner Adolf 1 fl, Iosifu Decsey 1 fl, N. Szeberényi 1 fl, comun'a bisericésca 1 fl, si altii cu sume mai mici. — *De totu*: 38 fl.

60. Din protopresbiteratulu *Oadii mari*, prin dlu protopresbiteru tractualu *Simionu Bica*, dela dd. colectantele 50 fl, comun'a politic'a Ciumediu 13 fl, comun'a bisericésca Ciumediu 10 fl, comun'a bisericésca Madarasu 10 fl, Toma Papu proprietariu in B. Ujfalu 10 fl, Iosifu Rocsinu parochu in Ciumediu 5 fl, comun'a bisericésca din M. Peterdu 5 fl, Iosifu Zalanyi preotu gr. cat. in M. Peterdu 5 fl, Teodoru Botou parochu in M. Peterdu 5 fl, comun'a bisericésca Giaca 5 fl, Zacharia Rocsinu parochu in Tamasda 3 fl, comuna bisericésca Tamasda 3 fl, Ioanu Teoreanu parochu in Madarasu 3 fl, Ioanu Rocsinu notariu comunalu 3 fl, Mihaiu Papu economu in Madarasu 2 fl, Georgiu Drimbea parochu in Toboliu 2 fl, comuna Felcheriu 1 fl, Georgie Pomuti invet. in Madarasu 1 fl, Ioanu Tautianu 1 fl, Lazaru Papu invet. in Toboliu 1 fl, Moise Papu 1 fl, comuna Cavasdu 1 fl, comun'a Saldobagi 1 fl 50 cr, dela mai multi locuitori din comun'a Toboliu 2 fl 42 cr, dela mai multi credintiosi din comun'a Madarasu 1 fl 70 cr. *De totu*: 153 fl 62 cr.

61. Prin dlu *Petru Tincra* administratöru parochialu in *Aldesci* 70 fl.

62. Prin dlu *Laurentiu Barzu* inspectoru cercualu de scóle dela invetiatoriulu din *Birchisiu* Ioanu Mihailovicu 2 fl.

63. Prin dlu *Constantinu Lazaru* jude administrativu in *Birchisiu*, ca venitu curatu dela balulu arangiatu in *Birchisiu* in carnevaulu trecut, spre acestu scopu 100 fl.

64. Prin dlu *Dr. Nicolau Oncu* candidatu de advocatu in *Aradu* ca venitu curatu dela balulu arangiatu in *Aradu* in carnevaulu trecut spre acestu scopu 145 fl 61 cr.

Intréga sum'a din acésta consemnare face 1203 fl 43 cr, carea adaugandu-se sumei de 5096 fl 68 cr, adunate si publicate prin consemnarile precedente, pana in nrulu 20 alu „*Albinei*“, face totalulu contribuirilor de pan' aci **6300 fl. 11 cr.**, v. a.

Contribuitoriloru binefacetori li se spreme si la acésta ocaziune multiamita publica, totu odata insciintandu-se, cá despre tóte sumele cáte au incursu dela inceputu pana la sinodulu eparchiale de estu anu si s'au intrebuintiatu la acoperirea speselor de edificare a institutului teologicu pedagogicu, s'a datu computu sinodulni care censurandu-se s'a luat cu aprobare la cunoscintia.

Aradu, in 4/16 maiu 1876.

Din incredintiarea Preasantiei Sale a Domnului Episcopu diecesanu.

Petru Petroviciu, mp.,
ases. ref. prov.

Clusiu, maiu 1876.

(*Raciotiniu si multiamita.*) „*Julia*“, societatea de lectura a junimei romane de la universitatea din locu, arangia in decursulu carnevaului din anulu acést'a doue petreceri, un'a in preser'a anului nou si alt'a in 27 februaru; referitoriulu la ambele, prin acést'a venimu a dá socota publica despre spese, precum si despre incassari.

I. Cu ocaziunea serbarei anului nou a incursu sum'a de 109 fl, v. a. In acestu venitu suntu cuprinse sumele incurse lu man'a dlui prof. Dr. Gregoriu Silasi, si anume dela p. t. dnii: consil. aul. din Sabesiu, Georg. Angyal 3, judele reg. din Hida, Ales. Nemesiu 2, protop. onor. din Fenesiu Nicol. Popu 1, esecut. reg. din Clusiu, Vasil. Popu 1, si adv. din Abrudu, Ios. Crisianu 1, apoi si contribuirele la cassa preste pretiulu intrarei, si anume dela p. t. dnii: consil. pens. Ales. Lazaru 4, Dr. Anania Trombitiasiu propr. mare 6, prof. Dr. Greg. Silasi, adv. Petranu, capit. Luca Campianu, Petru Murzescu, serg. Geor. Busbaum, Dr. Ios. Rednicu, Muresianu si capit. Ios. Ionescu cáte 1, Popu telegr. 50 cr, si cancel. Vas. Grozavu 40 cr.

Spesele preste totu au fostu 124 fl 75 cr.

II. Venitul din 27 februaru face 272 fl, v. a. Ia acést'a suma au incursu ca contribuiuri la dlu prof. Gregoriu Silasi dela p. t. dnii: eppulu de Oradea-mare, Ioane Olteanu 20, consil. gubern. pens. din Clusiu, Ales. Lazaru 5, secretariulu eppu din Orade, Paulu Velá 5, protop. din Rosia-Montana, Simeonu cav. de Balintu 2, prof. prepand. din Zelau, Gabr. Trifu 2, adv. din Clusiu, Dr. Vas. Almasianu 2, capit. pens. din Sabiu, Const. Stezariu 1, pres. dela tribunalulu din Odorheiulu Secuiescu, I. Florianu 3, dsiora Olimpiada Popu din Stupini 2; prin dlu magistru post. in Campeni Vas. Chirtopu, dela p. t. dnii: parochulu din Certegia, Nic. Ariesianu 2, Mih. Andreica propr. in Campeni 1, sergentele I. Suci 1, adv. Anania Moldovanu 1, Todea not. cerc. 1, parochulu in Albacu, Todea 1, propr. Sebesteanu Corchiesiu 1, si esecut. reg. Geor. Decianu 1, ér preste pretiulu intrarei s'a incassatu dela p. t. dnii: redact. dela „*Predicatoriulu si Cartile sateanului romanu*“ din Gherla, Nicol. F. Negrutiu 3 fl 50 cr, consule din Clusiu, Ales. Simon 3 fl 50 cr, adv. Ales. Popu 2, esecut. reg. Lad. Popu de Leményi 1 fl 50 cr, Iac. Pal si Petranu adv. cáte 1, Dr. Greg. Silasi prof. Dr. Ios. Rednicu, Laz. Baldi, Ios. Cioplea, Geor. Busbaum serg. I. Nestoriu jude reg. Lad. Vaida seer. pens., I. Muresianu, Leont. Popu jude reg., Luca Campianu capit. Vallerstein majoru, Radusovits capit. Bacila locut., Ios. Ionescu capit. si Springer majoru cáte 50 cr, v. a.

Spesele preste totu se urca la 235 fl 84 cr, v. a.

Totu la acést'a ocaziune amintimu, cumca asta véra incepédu-se prin dnii L. Vaida, Gr. Silasi scl. un'a colecta pentru scopulu unui banchetu in onorea óspetiloru tragétori la tienta, veniti dein Bucuresci la Clusiu, si din multe cause acelu banchetu abdicédu-se, sum'a colectei incepute se destiná pentru unu rondu de vestimente calusiaresci pre sém'a juniloru membri ai societátii „*Julia*.“ Ia acésta se adause un'a colecta facuta cu ocaziunea concertului din 27 febr. prin dómnele. An'a Alesiu Popu nasc. Leményi si Ecaterina Leont. Popu nasc. Filepu. Astu-feliu jun'a societate va fi in stare preste scurtu a dispune de vestimentele sale proprie.

Primésca din partea societátii „*Julia*“ cea mai sincera si cordiale multiamita toti acei, cari i intindu mana de ajutoriu in întreprinderile sale; fie totu odata ascurati, cá scopulu maretiu, ce si-lau propusu societátile juniloru romani din diverse partii, societatea „*Julia*“ nu-lu va perde neci odata din naintea ochiloru, fora totu de a una se va adoperá a satisface pre deplinu acceptárii sale de societate romana.

Dr. Gregoriu Silasi, *Absalonu Todea*,
presiedente. cassariu.

Socota publica

despre venitul si spesele balului romanu din 12/24 februaru a. c. arangiatu in favórea ambeloru scóle romane din Fabriculu Temisiorii.

1. Oferte marinimóse s'au incassatu prin dnii D. Crisianu si D. Macsimu, dela p. t. dnii: T. Vasilescu 1, N. Popoviciu 2, F. Seculiciu, J. Kiss, Langfelder, P. Bocianu, Euf. Stefanescu, Pers. Joanoviciu cáte 1; Sofr. Jónoviciu 2, Cris. Pacatianu 1, Dan. Pavloviciu 2, J. Anchetianu 1, Ant. Suiriu 1, Dim. Joanoviciu 2 fl. v. a. *La olalta*: 18 fl. v. a.

2. Prin Const. Carte si Ilie Paunu, dela p. t. dnii: P. Cralovicénu 2 fl; Dragá Birsianu 1, G. Popescu 1, Gruiá Danu 2, Alecs'a Murgu 1, Eut. Milutinu 1, J. Ghendu 1, Fil. Davidu 2, E. Steiner 1 fl. v. a. Goldstein 50 cr., Joanu Cuscunovu 5 fl., Luca Babesiu 2 fl., J. Janculovu 2, B. Biju 2, Sim. Carte 1, Maria Maier 1, G. Lupu 1, Ant. Jonoviciu 1, Fiancz 2, Nicola 1 fl. v. a. *La olalta*: 30 fl. 50 kr.

3. Prin Stef. Jorgovanu si G. Regepu, dela p. t. dnii N. Popa 2 fl., M. Anescu 50 cr., V. Surdu 1, C. Mers'a 2, G. Joanoviciu 1, Maria Giuriciu 2, Victoria Ciortusu 1, Mathilda Ciortusu 1, J. Changea 1, J. Kórosyi 1, L. Mevoracu 2, Paulu Labasianu 2, P. Manoilovicu 1, N. Calinovicu 1, Diveri Giula 2, N. Reihard 1, P. Rotariu 1, Pav. Jonoviciu 2, Dav. Babiciu 2, Laz. Jovi 1, J. Cicina 1, V. Reichmann 2, N. Boncia 1, Ana Logofetu 1, P. Ciucuru 1, N. N. 2 fl. v. a. *La olalta*: 35 fl. 50 cr.

4. Prin Acs. Popescu s. T. Bolza, dela p. t. dnii: Sava Radiciu 1 fl., S. Kuruia 1 fl. D. Constantinu 2, J. Mutiu 1, V. Stoianovicu 1, Vas. Barbulescu 2, P. Todorescu 2, S. Secosianu 2, Giuri 1, Cons. Maniu 2, Teod. Mihailovicu 2, Dr. Vasiciu 2, Sana Schaton 2, J. Musila 1, Luca Calacianu 2, Din. Pavloviciu 2, Petru Janats 2, Elis. Zaca 1, Eut. Ciobanu 2, Lentri 1, J. Ciacovanu 2, Adam Miai 1, Pav. Petroviciu 2 fl. v. a. *La olalta*: 37 fl. v. a.

5. Prin T. Lungu, dela p. t. dnii: Vas. Ignea 3 fl., P. Abrudanu 2, N. Chitescu 2, Joanu Kóvaryi 1, Ros. Vidu 2, Ilie Olariu 2, Nic. Rancu 2, Elis. Melcescu 2, Is. Danciu 2, Julius Micu 1, Sof. Calnoviciu 1, P. Barbosu not. 2, N. Popescu 2, Sim. Moldavanu invet. 1 fl. v. a. *La olalta*: 25 fl. v. a.

(*Va urmá.*)

Varietati.

* (Necrologu.) La 17 l. c. dupa doreri mai îndelungate, in urma unei boale de dreptu, tenerulu de buna speranta *Dumitru Cristea* din Salva in distriptulu Nasedu, petrecendu in Clusiu pentru depunerea essaminelui de profesoriu, abia fiindu de 27 ani, si-a datu sufletulu in manele Creatoriulu, lasandu in doiu profunda pe incaruntit'a sa mama, pe veduv'a sa cu o orfana si pe multi amici sinceri cari la 19 l. c. lu-petrecura la momentu, oftandu-i din adunculu animei: *Sè-i fie tierin'a usiora si memori'a binecventata!*

* (Necrologu.) *Stefanu Nagy*, prof. la gimnasiulu din Beinsi, reposà in Domnulu la 19 aprile a. c. in etate abia de 27 de ani. *Fie-i tierin'a usiora si memori'a binecventata!*

† (Necrologu.) La 4 maiu a. c. se petrecura la cele eterne remasitiile pamentesci ale zelosulu invetiatoriu din Holosiagu, *Iuliu Dorca*, si anume in cimiteriulu comunitatii Zorlentii-mari, fiindu petrecutu la momentu de trei preoti si mare multime de cunoscuti si stimatori, cari cu totii lu-deplangu dimpreuna cu soci'a sa *Elena*, nascuta *Ursu* si cu patru orfani mitutei ce lasa dupa sene. Reposatulu a fost invetiatoriu harnicu si devotatu causei nationali. *Fie-i tierin'a usiora si memori'a binecventata!* Unu amicu.

* (Turci'a se perde in 1876.) Traducendu espresiunea „Turci'a se perde“ in grecesce, avemu: „I Tavrkia hanetai“ (i Turkia hanete.) Se scie inse ca in limb'a greca fia-care litera a alfabetulu represetia câte unu numeru. In cuvintele de mai susu deci: I=8; T=300; o=70; v=400; r=100; k=20; i=10; a=1; h=600; á=1; n=50; e=5; t=300; a=1 si i=10. Sumandu tote aceste cifre, ce corespundu litereloru, din cari se compunu cuvintele grecesci de mai susu, avemu: 8+300+70+400+100+20+10+1+600+1+50+5+300+1+10=1876, adeca anulu in care suntemu si care raspunde la intrebarea: „candu se perde Turcia?“

Eca o spirituala problema datorita câtoru-va barbati din societatea nostra Complicarile de astadi din Turci'a nu dau ore unu gustu particularu cabalisticei nostre? „V. C.“

* (O mostenire a Sultanulu.) De câte-va dile a muritu in Constantinopole Farhat-Aga, primul eunucu alu Haremulu imperiale. Elu lasa o avere de 5,500,000 fr.; inse neavendu nici un mostenitoru acosta suma se cuvine de dreptu Sultanulu. Salariulu anaulu a eunuculu e de 15,000 fr.!!

* (In cerculu electoralu Zorlentii-mari) se va templà alegerea de deputatu dietale la 6 iuniu n. a. c.

* (Medali'a romana „Bene Merenti“, pentru distinctiuni literarie si artistice,) s'a conferitu dilele trecute, cea de clasa prima: parintelui Melchisedecu, episcopulu Dunarei-de-diosu, si dloru: A. Treboniu Laurianu, decanu facultatii de litere in Bucuresci, Demetriu Gusti, fost ministru de instructiunea publica, Cesaru Boliacu, fost presiedinte alu comitetulu archeologicu, B. P. Hasdeu, directoru alu revistelu „Column'a lui Traianu“ si „Revist'a scientifica si literaria“, dr. A. Fetu, membru alu Societatii academice, Teodoru Amanu pictoru, Georgiu Sionu barbatu de litere, Mateiu Millo, artistu dramaticu, Grigoriu Stefanescu, professoru la facultatea de sciintie in Bucuresci, colonelulu Sianiceanu, directoru generalu alu scolei militare in Romania; ér cea de clasa a dou'a s'a conferitu dloru: G. Tatarescu, pictoru si M. Pascaly, artistu dramaticu. De asemenea se conferi cea de antaiu dloru: M. Cogalniceanu, Al. Orescu, P. S. Aurelianu si St. Falcoianu.

* (Colomanu Tisza si alegatorii sei.) In adunarea poporale ce se tienu de curendu in urbea Dobritienulu se condamnă politic'a guvernulu in speciale cu privire la arangiamentulu ce inchiaia Tisza cu Nemtii din Cis-

laitania in cestiunile comerciali-politice, si se luà resolutiunea de a se impartesi celoru trei deputati din Dobritienu, ca ei nu au de a conta mai multu pe increderea alegetoriulu lor, daca vor sprigini acelu arangiamentu daunatiosu tieriei. Acestu votu de ne-incredere pal' acelea l'au subscrisu peste un'a mia de cetatieni din cerculu electoralu, de unde e alesu ministru presiedinte Tisza, si între acei cetatieni sunt si 365 alegetori! Numerulu alegetoriulu din acelu cercu este inse numai de 660; de aci se vede deci ca majoritatea alegetoriulu s'a pronunsiatu contra politicei lui Tisza, si asià-dara acest'a nici nu se mai pòte considera de adeveratulu representante alu cerculu sei. Dar suscrierile se inmulescu pe di ce merge, si se spera ca acelu documentu de demissionare a marelui Tisza in curendu va fi subscrisu de 450—500 de alegetori din cerculu sen. — Dóra si-va deschide odata ochii poporulu magiaru peste totu!

* (Camera reprezentativa a Ungariei si Assente Severulu.) Presiedintele Camerei reprezentative a Ungariei in siedinti'a dela 15 maiu a. c. reportà Camerei, cumca deputatulu alesu la Orasca, *Assente Severulu*, pe langa tote provocàrile ce i s'au tramesu, totusi nu si-a prezentatu inca literele credentiunali. In urma acestui reportu, deputatulu *G. Várady* propuse, ca reportulu presiediale se se stramita comisiunii judeciari spre opinare, ér corifeulu partiei pentru nedependintia, *Ernestinu Simonyi*, repeti si aci propunerea ce o fece la tempulu seu facia de dlu *Dr. I. Hodosiu*, ca adeca *Assente Severulu* ca deputatu care se pare a nu vrè se-si ocupe locul in Camera, se se pedepsca, dupa o lege din evulu barbarismulu, cu o multa pecuniarie de 800 galbeni! S'a primitu inse propunerea lui Várady.

Astu-feliu dara nu s'a datu magiariloru ocaziune de a-si aretà furi'a barbara facia de *Assente Severulu*, dupa cum propunea la tempulu seu infuratiu dela „Ellenör“, noi li spussem ast'a din capulu loculu.

* (O varietate, ce n'o potemu lasà se péra in portfoiulu Redactiunei!) Publiculu nostru scie, ce grea a fost naval'a celoru de la poterc asup'a Albinei, prin procesele de presa, intentate lui *Babesi*; scie ca mai nime in tieria, nici strainu, cu atátu mai pucinu romanu, cutesà se spere achitarea prin juratii din Capitala. Si cu tote achitarea a urmatu, am potè dice ca printro minune! Ei, dar mai vedutu-s'an pona aci procese de presa atátu de fortiate si inversiunate ca si acelea, si apoi atátu de pucinu se se scrie despre ele, despre fazele prin cari au trecut ele, despre tendintiele ce au facutu in susu si in diosu, nainte si dupa achitare?! Sè fimu convinsi, ca s'a intemplat astfeliu din motive politice gravi, la noi si la contrari. Alarmarea nòa specialminte atátu de pucinu ni-a fost candu-va maniera, câtu de pucinu ni-a placutu vr' odata fanfarond'a seu parad'a cu manifestatiunile publice de simpatia si aderintia. Si asià numai ca de o dovèda pré caracteristica in tempulu de astadi alu stricatiunii comuni, ca o dovèda despre cugetulu romanime si specialminte alu preotimei romane, aflamu oportunu a aminti din mai multe reporturi pastrate inca de la inceputulu acestui anu in portfoiulu Redactiunei, cumca pre tempulu candu *Babesi* stà sub veredictelu scaunulu cu juratii, in mai multe biserice romane din Banatu, (despre asemeni intemplamente prin alte locuri afora de Banatu n'avemu conosciintia, ceea-ce inca este semnificativu!) pre tota diu'a se feceau rogatiuni câtra Ddieu, implorandu-se ajutoriulu aceluia spre scaparea fiulu popululu din ghiarele dusmaniloru ne'mpacati ai sei. La aceste ocaziuni in Torontalu si prin fost'a granitia se dicea intr' altele urmatóri'a rogatiune: „Judeca Dòmne pre cei-ce facu strimbetate; dà resboiu celoru ce se opintescu asup'a nostra; apuca arma si pavidia si vino intr' ajutoriulu nostru! Dat' ai semnu celoru ce se temu de tine Dòmne, ca se fuga dela faci'a ar-

cului, ca se se cunòsca pre pamentu calea dreptatii inaintea tuturoru neamuriloru;“ etc. etc. Din acestea faca-si fie cine comentariile si sentimentele sale.

* (O flòre mandra si frumoasa din vieti'a nostra culturale de astadi in Ungaria,) ni aduce „Osten“ din Viena si „Politik“ din Praga, care flòre miròsa asià: In comun'a *Baimak* din Baci, langa Maria-Theresiopole, comuna slava, adeca locuita de „bunievati“, serbi catolici, pururi laudati de simpatiele lor magiare, de unu timpu încoci, firesce prin siovinismulu magiaru, a inceputu a se desteptà sentiulu nationalu, si acest'a se manifestà mai antaiu prin cererea poporatiunei ca loru in bisericu se nu li se mai predice in limb'a magiara, nepriceputa de nimeneu. Ei, dar acestu spiritu rebelicu inversiunà pre pòp'a loru *Gurray*, unu magiaru alu timpulu de astadi. Deci acest'a in cea mai de aproape domineca se urca la tribuna, scòte unu revolveru cu 6 focuri, lupune naintea sa si incepe a predicà érasu unguresce! Ascultatorii insa cu totii, nepasandu-li de arm'a hotiesca a popii, mi-ti redica unu sgomotu si ce injurature, in câtu bietulu apostolu magiarisatoriu cu fórti'a nu i remane, de câtu a-si luà iute revolverulu si a o tult câtra casa! De atunci santii de prin icòne nu mai audu predicè magiare, ér poporulu cere preotu slavu, care se li predicè cuventulu lui Ddieu in limb'a priceputa, amenintandu ca de nu li se va dà, voru trece la religiunea ortodossa! Asià miròsa flòrea din gradiu'a culturai si civilisatiunei nostre magiare.

* (Multimita publica) se aduce bravulu si plimulu de pietate *Georgiu Suciu*, locuitoriu in comunitatea Lobosinti, caci darui santei nostre beserice 70 fl. v. a. pentru a se procurà unu prapore. Ddieu se-i resplatesca si se-lu tiena multi ani fericiti. Mai multi locuitori din Lobosinti.

* (Multimita publica) se aduce dloru Ioanu Lazaru cu flulu dsale *Georgiu*, candidatu de advocatu, si dnei *Sofia Isvanu*, toti din Beinsi, cari in 10. a. l. c. cu ocaziunea re'ntorcerei dela nunt'a fiulu loru *Gavrielu Lazaru*, invetiatoriu in Socodoru, Cottuiu Aradulu, standu in comun'a nostra Vadosu, la dlu invloane *Pinteru*, au cercetat elevii din scola, si facendu-li unele intrebàri, cu cari se aflara indestuliti, la departare ei au datu la man'a dlui invetiatoriu alu nostru sum'a de 4 fl. v. a. si anume: au Ioanu Lazaru 2 fl. *Georgiu Lazaru* 1 fl. si dnei *Sofia Isvanu* 1 fl. cu scopulu de a se cumperà carti scolastice necesari pentru pruncii mai seraci si diligenti. Ddieu se li resplatesca binefacerea. *Comitetulu parochiulu din Vadosu*.

Locu deschisu.

Cu privintia la provocarea, resp. ataculu ce mi-faci dlu *Iosifu Spindelhuber* prin inseratulu seu din nrulu duplu 31 si 32 alu Albinei de estu timpu, vinu a dà urmatoriulu raspunsu scurtu, pre cum merita o astfeliu de cauza.

Caus'a de controversu fiindu la tempulu seu aretata dlui *Comisariu finantiale* din Fagetu, acest'a a essaminat'o chiar la faci'a loculu, a aflatu pre dlu *Spindelhuber* vinovatu si l'a stramutatu de aici la Curtea, totu d'o data mai aplicandu-i si o pedèpsa de 8 dile arestu. carea pedèpsa se va notà in cartea de conduita a dsale.

Sub datulu de 2 maiu a. c. nr. 377 mi s'a comunicatu acosta judecata oficialmente in scrisu pre calea preturei de cercu din *Birchisiu*, de unde deci se vede, ca eu n'am insinuatu d-lui *Spindelhuber* lucru fora temei si cu atátu mai pucinu l'am calumniatu, ci tocmai din contra dsa mi-a insinuatu mie eeva, ce nu se pòte justificà cu onóre.

Cella, in 8 maiu 1876.

Stef. Carabasiu,
invetiatoriu.

Publicatiuni tacsabili.

Depuneri de capitale spre fructificare

se primescu la institutul subsemnatu

a) pre langa anuciarea redicarii in sensulu statuteloru cu 6% interese;

b) sub conditiune de a se anuciá institutului redicarea depunerii la *trei* luni inainte, cu 6¹/₂% interese;

e) sub conditiune de a se anuciá institutului redicarea depunerii la *sase* luni inainte, cu 7% interese.

Cu privire la conditiunea b) si e) deponentele are a se dechiará in diu'a depunerii, cáci altcum inlocarea se va privi ca urmata sub conditiunea a).

Interesele incepu cu diu'a, care urmédia dupa diu'a depunerii, si incéta cu diu'a premergatoria dilei in carea se redica depunerea, cu acelu adausu inse, cá numai pentru acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu pucinu 15 dile.

La dorinti'a deponentelui se potu stabili in diu'a depunerii capitalului si conditiuni specialu de esolvire, cari se insémna apoi in libelu si in cartea depuneriloru institutului. — In atare casu restituirea depunerii urmédia dupa aceste modalitati specialu.

Depunerile tramise prin posta, pre langa comunicarea adresei deponentelui, se resolu totu de-a-un'a in diu'a primirei.

Asémene se potu efectui prin posta anuciári si redicári de capitale.

Sibiu, 4 maiu 1876.

3—4

„Albina,”

institutu de creditu si de economie in Sibiu.

CONCURSE:

Pentru statiunea invetiatorésca dela scól'a vechia conf. din Comlosiu, (Ó St. Anna) prin mórtea fostului invetiatoriu devenindu vacante, prin acést'a se escrie concursu cu terminu pan' la 29 iuniu a. c. st. v.

Emolumintele sunt: a) in bani gata 330 fl. v. a.; b) pentru scripturistica 5 fl. v. a.; c) pentru familiariatu 10 fl.; d) dela fiesce-care ingropatiune, unde se va pofti, 50 cr.; e) in naturale 10 cubule de gráu; f) 8 cubule de ovesu; d) 12 orgii de lemne, din cari este si scól'a a se incaldi.

Cei ce voiescu a recurge pentru acésta statiune debue sè aréte: a) estrasulu de botesu, b) testimoniu despre absolv. cursului pedagogicu; c) testimoniu despre absolvirea a 4 clási gimnasiali séu reali; d) testimoniu de calificatiune cu calculu bunu; e) atestatu despre purtarea morale. — Potu recurge si teologii absoluti.

Pana la diu'a alegerii in vre o dominica séu serbatóre au sè se presente in sant'a beserica, pentru de a-si aréta destertitatea in cantu si in tipicu.

Recursele sunt de a se adresá cátra comitetulu parochiale si a se trámite la inspectorele cercului Simandu in Comlosiu (Ó St. Anna).

Datu siedinti'a Comitetului parochiale, in 6 aprilie/25 martiu 1876,

in contielegere cu inspectoriulu

1—3

Constantinu Popovicu.

Pentru implinirea postului de invetiatoriu la scól'a confesiunale gr. or. rom. in comun'a Sacosiulu-turcescu, protop. Jebelului, cottulu

Timisiului, se publica prin acést'a concursu panala finea lunei lui iuniu 1876 st. vechiu.

Emolumentele impreunate cu acestu postu sunt: Salariulu anuale in bani 100 fl. v. a., 20 meti gráu, 20 meti cucurudiu, 30 lb. clisa, 50 lb. sare, 12 lb. luminári, 8 stangeni de lemne din cari are a se incaldi si scól'a, 4 jugere de pamentu aratoriu estravilanu si cortelu liberu cu 1¹/₂ jugere de gradina.

Doritorii de a locupa acestu postu sunt poftiti pana la terminulu alegerii in vi'o dominica ori serbatóre a se presentá in s. bis. pentru de a-si aréta destertitatea in cantári, ér recoursele instruate conformu statutului org. si adresate comitetului parochiale sè se tramita concernintelui dnu protopopu *Alessandru Ioanovicu* in Jebelu pana la terminulu mai susu amintitu.

Sacosiuulu-turcescu, in 13. maiu 1876.

1—3

Comitetulu parochiale,

in co'ntielegere cu protop. tractuale.

Devenindu vacante postulu de notariu in *Snu-Michaiu*, cerculu administrativu *Alibunari*, acést'a se va impleni prin alegere la 6 iuniu a. c.

Salariulu anuale este de 400 fl. v. a. in care se cuprindu si diurnele de caletoria; apoi cortelu naturale si gradina. Pe langa acestea de la fiecare parte: pentru testamente, contracte si suplice simple cátra forurile de prim'a instantia câte 1 fl.; pentru suplice si recourse cátra forurile de a dou'a instantia câte 2 fl.; ér cátra cele de a trei-a instantia dupa cum se va poté tocni cu partile; pentru chitantie, obligatiuni si plenipotentie câte 30 cr. de un'a; pentru pasaporte de vite câte 5 cr. v. a. La caletoriele din oficiu i se dá trasura gratuitu; scripturistec'a si incalditul cancelariei se dá dela comunitate in natura.

Competentii trebuie sè produca atestate prin cari sè se aréte cá au calificatiunea ce o cere §. 74 din articulu de lege XVIII. dela 1871; de asemenea au sè produca atestate despre ocupatiunea lor de pan' acilea, precum si de moralitate; in urma mai au sè documente prin testimonie, cá sciu bine voi bí si a serie limb'a magiara, cea germana si cea romana.

Recursele astu-feliu instruite au sè se

indrepte, pana la diu'a alegerii, cátra subinsemnatulu jude cercuale administrativu.

Alibunari, 16 maiu 1876.

Hugo Payer, mp.,

2—2

jude cercuale administrativu.

Pentru vacantea parochia, incopeiata cu statiunea invetiatorésca din *Iarcosiu*, se escrie concursu cu terminu pana la 24 maiu / 5 iuniu a. c. in care di va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: Diurnetate sessiune de pamentu, biru si stola de la 60 de case, 63 fl. ca plata anuale invetiatorésca, 4 sinice de grau, 4 de cucurudiu, 9 orgii de lemne, cartiru bunu cu gradina.

Recurerii voru tramite recoursele dlui protopresbiteru tractuale in Buteni (Butyin) com. Aradului. —

Iarcosiu, la 25 aprilie 1876.

Comitetulu parochiale,

In contielegere cu mine:

Constantinu Gurbanu, mp.,
protopresbiteru.

3—3

Concursu se escrie la vacantea parochia din *Ienopolea* (Borosiu-Ineu) in dieces'a Aradului, protopresv. Ienopoliei, cu terminulu de alegere pe 24 maiu a. c. st. vechiu.

Emolumintele sunt: Una sessiune pamentu aratoriu, biru dela 130 case cáte una mesura cucurudiu sfermatu, si stolele indatinate.

Recurrentii au sè produca testimoniu despre absolvarea theologiei, precum si de calificatiune; preotii santiti voru avé preferintia.

Recursele, adresate comitetului parochialu, se voru tramite oficiulu protopresbiteralu in Ienopolea (Boros-Ineu.)

Alesulu preotu va avé a dá ajutoriu concernintelui protopopu, respective administraturulu protopopescu in tóte functiunile sale parochiali, fora a pretinde ceva remuneratiune pentru servitiile facute in parochia protopopesca.

Ienopolea, 23 aprilie 1876.

Comitetulu parochiale

cu scirea mea: *Nicolau Beldea*, mp.

3—3

adm. protopopescu.

Loculu de cura

pe

INSUL'A MARGARETEI,

in nemedilocita apropiare de capital'a Budapesta.

Temperatur'a fantaneloru artesice de 35° R. — Cade de porcelanu si de marmure, precum si sepate in pétra, si cu aparate de dusie, — partie de parcu maretie, — 300 de odái provediute cu totu confortulu, — salonu de conversatiune, — gazete din tíera si strainetate, — musica pre fie-care di.

Morburile intru cari ap'a insulei Margaretei s'a folositu cu succesu favorabilu sunt:

Podagra, — reumele la inchiatiuri, de musculi si de nervi, — inflamările chronice de inchiatiuri si de pele, — contractiunile si intiepenirile dupa podagra, vatemári esterne si tifus; bólele chronice de pele; — dorerile ce provinu de la vatemári din afora séu de versatu; — plagele dorerose; — pétr'a din besica; — impedecările in menstruatune, etc. etc.

S'au folositu cu bunu succesu termele in intru, la morbulu catarului chronicu de stomacu, si de pantece. — Pe insula se afla spiceria. *Dr. Verzar* este mediculu ord.

Se concede scadiementu in pretiu — la abonamentu séu cumperare impreuna de bilete pentru bái si pentru vaporu.

Locuitoriloru pe insula li se facu favoruri atátu la bái, câtu si la vaporu.

Comunicatiune cu capital'a in fie-care óre cu vaporulu.

4—6

Sesonulu de véra se ncepù la 15 maiu.

Comande pentru locuintie primesce

INSPECTORATULU

le pe Insul'a Margarete, p. ult. Buda-Vechia.